

भारतीय न्याय संहिता २०२३, भारतीय नागरिक सुरक्षा संहिता २०२३ व भारतीय साक्ष अधिनियम २०२३ यांच्या प्रभावी व तात्काळ अंमलबजावणीकरिता राज्यस्तरीय सुकाणू समिती घटित करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
गृह विभाग
शासन निर्णय क्र. संकीर्ण ०१२४/प्र.क्र.१०/ विशा-९
२ रा मजला, मंत्रालय, मादाम कामा रोड,
हुतात्मा राजगुरु चौक, मुंबई. ४०००३२
दिनांक : ०६ मार्च, २०२४.

वाचा: गृह सचिव, गृह व्यवहार मंत्रालय, भारत सरकार यांचे अर्ध शासकीय पत्र क्र. ०१/०३/२०२३-Judi.Cell-I, दि. २४.०१.२०२४.

प्रस्तावना.

भारतीय न्याय संहिता २०२३, भारतीय नागरिक सुरक्षा संहिता २०२३ व भारतीय साक्ष अधिनियम २०२३ हे तीन अधिनियम संसदेने हिवाळी अधिवेशन २०२३ मध्ये पारीत केले असून मा. राष्ट्रपती यांच्या संमती प्राप्तीनंतर दि. २५.१२.२०२३ रोजीच्या भारत सरकारच्या राजपत्रात प्रसिद्ध करण्यात आले असून ते अनुक्रमे भारतीय दंड संहिता - १८६०, फौजदारी प्रक्रिया संहिता - १९७३ व भारतीय साक्ष अधिनियम - १८७२ यांच्याएवजी लागू करण्यात येतील.

२. उक्त अधिनियमांचा उद्देश दंड न्याय प्रणाली अधिक सुलभ व नागरिक केंद्री करणे असा आहे. उक्त अधिनियमांची प्रभावी अंमलबजावणी झाल्यास अपराध तपासाची गुणवत्ता व दोषसिद्धीचा दर वाढण्यास अधिक मदत होईल तसेच नागरिकांना त्वरीत व तात्काळ न्याय मिळणे शक्य होईल. उक्त अधिनियमांच्या तात्काळ व प्रभावी अंमलबजावणीकरिता समयबद्ध रुपरेषा आखणे आवश्यक असून त्याकरिता वरिष्ठ अधिका-यांची राज्यस्तरीय सुकाणू समिती स्थापन करण्याचे निर्देश गृह सचिव, गृह व्यवहार मंत्रालय, भारत सरकार यांचे दि. २४.०१.२०२४ रोजीच्या अर्ध शासकीय पत्राद्वारे देण्यात आले आहेत.

उक्त समितीत न्यायमंडळ, अभियोग, पोलीस, तुरुंग तसेच न्यायवैद्यक प्रयोगशाळा यांच्याशी संबंधित वरिष्ठ अधिका-यांचा समावेश असणे अभिप्रेत आहे. त्या अनुसार पदनिहाय सुकाणू समिती घटित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय.

भारतीय न्याय संहिता २०२३, भारतीय नागरिक सुरक्षा संहिता २०२३ व भारतीय साक्ष अधिनियम २०२३ या अधिनियमांच्या प्रभावी व तात्काळ अंमलबजावणीकरिता पुढीलप्रमाणे पदनिहाय स्वरूपातील राज्यस्तरीय सुकाणु समिती स्थापन करण्यास शासन मान्यता देण्यात येत आहे.

अ. क्र.	अधिका-यांचे पदनाम	विद्यमान अधिका-यांचे नाव	समिती पदनाम
१.	अपर मुख्य सचिव (गृह)	श्रीम. सुजाता सौनिक	अध्यक्ष
२.	प्रधान सचिव (विधि व न्याय) नि विधि परामर्शी	श्रीम. सुवर्णा केवले	सदस्य
३.	प्रधान सचिव (गृह-विशेष)	श्री. अनुप कुमार सिंह	सदस्य
४.	महासंचालक, न्यायिक व तांत्रिक, महाराष्ट्र राज्य	श्री. संजय कुमार वर्मा	सदस्य
५.	अपर पोलीस महासंचालक नि महानिरिक्षक, गुन्हे अन्वेषण विभाग, महाराष्ट्र राज्य	श्री. प्रशांत बुरडे	सदस्य
६.	अपर पोलीस महासंचालक (का.व सु.), महाराष्ट्र राज्य	श्री. संजय सक्सेना	सदस्य
७.	अपर पोलीस महासंचालक नि महानिरीक्षक, कारागृह व सुधार सेवा, महाराष्ट्र राज्य	श्री. अमिताभ गुप्ता	सदस्य
८.	अपर पोलीस महासंचालक नि संचालक, पोलीस दळणवळण, माहिती तंत्रज्ञान व परिवहन विभाग, महाराष्ट्र राज्य	श्री. सुनिल रामानंद	सदस्य
९.	अपर पोलीस महासंचालक (प्रशिक्षण), महाराष्ट्र राज्य	श्री. राजकुमार व्हटकर	सदस्य
१०.	संचालक, अभियोग संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य	श्री. सूर्यकांत शिंदे	सदस्य
११.	उप/सह सचिव (विशा-९)	श्री. अनिल कुलकर्णी	सदस्य सचिव

२. उक्त अधिनियमांच्या तात्काळ व प्रभावी अंमलबजावणीकरिता लक्ष्य आधारीत समयबद्ध रुपरेषेची आखणी करणे तसेच त्यानुसार करावयाच्या टप्पानिहाय अंमलबजावणीबाबत समिती शासनास शिफारस करेल.

३. हा शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या वेबसाईटवर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक सांकेतांक क्रमांक २०२४०३०६१६५८४८३७२९ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्र राज्यपाल यांचे आदेशानुसार व नावाने,

(मंगेश जाधव)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

- १) मा. राज्यपाल यांचे सचिव, राज भवन, मलबार हिल, मुंबई.
- २) मा. मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ३) मा. उप मुख्यमंत्री (गृह) यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ४) मा. मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई.

प्रत-

- १) अपर मुख्य सचिव (गृह) यांचे स्वीय सहायक, गृह विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- २) प्रधान सचिव (विधि व न्याय) नि विधि परामर्शी यांचे स्वीय सहायक, विधि व न्याय विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- ३) प्रधान सचिव (गृह-विशेष) यांचे स्वीय सहायक, गृह विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- ४) सर्व सह/उप सचिव यांचे स्वीय सहायक, गृह विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

प्रत-

- १) पोलीस महासंचालक व महानिरीक्षक, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
- २) महासंचालक, न्यायिक व तांत्रिक, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
- ३) अपर पोलीस महासंचालक नि महानिरीक्षक, गुन्हे अन्वेषण विभाग, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- ४) अपर पोलीस महासंचालक (का.व सु.), महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
- ५) अपर पोलीस महासंचालक नि महानिरीक्षक, कारागृह व सुधार सेवा, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- ६) अपर पोलीस महासंचालक नि संचालक, पोलीस दळणवळण, माहिती तंत्रज्ञान व परिवहन विभाग, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- ७) अपर पोलीस महासंचालक (प्रशिक्षण), महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
- ८) संचालक, अभियोग संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
- ९) निवडनस्ती (विशा-९) कार्यासन, गृह विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२.